

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תשד

ערב שבת-קודש
פרשת בשלח
י"א בשבט ה'תשס"ח

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

צדקה על-ידי אכילה ושתייה [לחיים], וכן על-ידי צדקה רוחנית (עצה טובה, לימוד תורה), שיפרישו לעצמם מייד בצאת השבת, ויתנו בפועל בכוקר לעני או לגבאי צדקה. (ב הוספה בחינוך הילדים, לעוררם אודות קיום המנהג דאכילת פירות ביום זה, ולהסבירם משמעותו³³.
בהתוועדות ט"ו בשבט תשל"א הכריז הרבי: "עכשיו הזמן שצריכים "לכבוש" העולם, על-ידי יגיעה והוספה ביתר שאת וביתר עוז בלימוד התורה"³⁴.

יום רביעי

ט"ו בשבט

יום שלישי בלילה, אור ליום רביעי:
סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה: היום בלילה בשעה 1:44.

(33) שם עמ' 222 ובהערות. וראה פירוט בכיו"ב בהתוועדויות תשמ"ה ח"ד עמ' 2120, תשמ"ח ח"ד עמ' 376, תנש"א ח"א עמ' 24 ועוד.

(34) אפילו לבעלי עסק, וכש"כ ליושבי אוהל. וביאר השייכות לט"ו בשבט, שכמו באילן צ"ל יגיעה רבה וזמן רב עד שבאים הפירות, כך בתורה צ"ל 'יגעת' כדי שיהיה 'נמצאת' - לקוטי שיחות כרך ו עמ' 312, עיי"ש.

התאחדות כל האיברים היא על-ידי ה"ראש", וכיוון שכל ארבעת הראשי שנים קשורים זה לזה, יש עניין מיוחד לכנס את בני-ישראל בראש-השנה לאילן, שיהיו כבראש-השנה הכללי "לאחדים כאחד", ובפרט כינוסים של ילדי-ישראל שלפני בר-מצווה ובת-מצווה "צבאות השם", כיוון שבהם מודגש במיוחד עניין הצמיחה והגידול, גם (ובעיקר) ברוחניות, שאז הוא עיקר החינוך "חנוך לנער"³¹.

יש לבחור את הזמן המתאים כדי שיהיה 'ברוב עם' הכי אפשרי, בכל מקום ומקום לפי עניינו: לאחרי מנחה דערב ט"ו בשבט, בט"ו בשבט עצמו, בימים שלאחרי, עד ליום השבת-קודש [פרשת יתרו], השבת דמתן-תורה (ומה טוב בכל אחד מהזמנים הנ"ל, במקומות שונים וכו')³².

וכדאי ונכון להתחיל בעניין של מעשה בפועל תיכף ומייד, באופן המותר ושייך ביום השבת: (א) הוספה בעניין הצדקה - אהבת-ישראל ואחדות-ישראל - על-ידי החלטה על סכום מסוים, לא רק החלטה כללית (נוסף על האפשרות לקיים מצות

(31) התוועדויות 'תשד' מ"ב עמ' 892.
(32) ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 241.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעיה' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"א בשבט ה'תשס"ח – י"ח בשבט ה'תשס"ח

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"א בשבט	ה' שגגות פרק יב-יד.	ה' מעילה פרק ב.	מ"ע עב.
ש"ק	י"ב בשבט	פרק טו. ה' מחוסרי כפרה..	פרק ג.	מ"ע סח. עה. עו.
א'	י"ג בשבט	פרק ג-ה.	פרק ד.	מ"ע עד. עז.
ב'	י"ד בשבט	ה' תמורה.. בפרקים אלו.	פרק ה.	מל"ת קו. מ"ע פז.
ג'	ט"ו בשבט	פרק ד. לב טהור וגוי. ספר טהרה והוא ספר עשירי.. ה' טומאת מת.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ו.	מל"ת קז. מ"ע קז.
ד'	ט"ז בשבט	פרק ג-ה.	פרק ז.	מ"ע קז.
ה'	י"ז בשבט	פרק ח-ה.	פרק ח.	מ"ע קז.
ו'	י"ח בשבט	פרק ט-יא.	לך אזבח וגוי. ספר הקרבנות והוא ספר תשיעי.. ה' קרבן פסח. בפרקים אלו. פרק א..	מ"ע קז.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה	זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו', י"א בשבט	4:38	5:25	5:48	6:47	9:14	11:51	12:20	4:59.9	5:26
ש"ק, י"ב בשבט	4:37	5:25	5:47	6:47	9:14	11:51	12:21	5:00.8	5:27
א', י"ג בשבט	4:37	5:25	5:47	6:47	9:14	11:51	12:21	5:01.7	5:28
ב', י"ד בשבט	4:37	5:25	5:47	6:47	9:14	11:52	12:21	5:02.6	5:28
ג', ט"ו בשבט	4:37	5:25	5:47	6:46	9:14	11:52	12:22	5:03.6	5:29
ד', ט"ז בשבט	4:37	5:24	5:47	6:46	9:14	11:52	12:22	5:04.5	5:30
ה', י"ז בשבט	4:37	5:24	5:46	6:46	9:14	11:53	12:22	5:05.4	5:31
ו', י"ח בשבט	4:36	5:24	5:46	6:45	9:14	11:53	12:23	5:06.3	5:32

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחי"ב קיימות שלוש דעות. הבאה את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להתמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטיו" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
בשלח	4:24	5:40	4:39	5:41	4:28	5:39	4:42	5:42
יתרו	4:31	5:46	4:45	5:47	4:35	5:45	4:49	5:48

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מזל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

ראש השנה לאילן נוגע לדינא בארץ-ישראל - "לעניין מעשר, שאין מעשרין פירות האילן שחנטו קודם שבת על שחנטו לאחר שבת"¹⁹, אבל לא מצינו בש"ס שייקרא ט"ו בשבט בשם "יום-טוב". המקור היחיד לכך הוא - כמבואר בראשונים²⁰, ש"כיוון דקנתני בהרי הדרי, כל ארבעה ראשי-שנים ביחד, בהא דמיא אהרדי"²¹.

הלשון הרגיל 'ראש השנה לאילנות' בלשון רבים, ביאורו²²: כיוון שהתחלת העבודה היא מ'הריני מקבל עלי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך', היינו להשפיע על אחרים, להצמיח אילנות, ורק אחר-כך

19 פרש"י ורע"ב ריש ראש השנה. רמב"ם הל' תרומות פ"ה ה"א. וזאת כיוון שהאילנות מפסיקים לניוק מהמים דאשתקד, ומתחילה אצלם יניקה חדשה בפועל, ארבעה חדשים לאחר שנידונין על המים. ירושלמי ראש השנה פ"א ה"ב.

ראה הדעות ביחס לשיעור חנטה, הבאת שליש ועונת המעשרות בס' 'המועדים בהלכה' עמ' קפב, אנציקלופדיה תלמודית ערך 'הבאת שליש' בתחילתו, ובמפורט בהערות לס' 'שבת הארץ' (מהדורת תשל"ג) ח"א עמ' 392.

הש"ח (שער האותיות אות ק, קדושה, הל' שביעית) ס"ל בדעת הרמב"ם כדעת ר"ח שקדושת שביעית בפירות האילן תלויה בחנטה מט"ו בשבט עד ט"ו בשבט ולא מר"ה עד ר"ה. אבל נהוג לפסוק כמחר"ם לובלין, הכפות תמרים ורעק"א, החולקין עליו ומפרשים בדעת הרמב"ם שהתאריך הקובע הוא ר"ה - א' בתשרי. (ראה הדעות בזה בס' 'משפטי ארץ - שביעית' פט"ו הערה 1).

קיימת מחלוקת נוספת, אם 'הבאת שליש' היא לפי שליש ההבשלה או לפי שליש הגודל הסופי. ולפי מה שרגילים לפסוק כדעה השניה הנ"ל, מתעוררת בעיה בקשר לקדושת שביעית בכל יבול האבוקדו המגיע לשיווק בחודשי שבת-אדר השנה, פרי שכבר הגיע לשלב זה אחרי ר"ה. (יש שאלה דומה גם בשסק ובליומן, אבל בלימן בלא-הכי פסק הגרא"ח נאה ז"ל, הובא בקובץ יגדיל תורה ירושלים ת"ז גיליון כה עמ' 11, שדינו כאתרוג, דהיינו קדושת שביעית הן לפי חנטה והן לפי לקיטה).

20 מרדכי ראש-השנה פ"א סימן תש"א. הגהות מיימוניות הל' שופר פ"א סוף ס"ק א.

21 כדמוכח גם מדברי הגמרא (מועד-קטן ד,א) שאם "גמרי בהדי הדדי, ילפינן מהדדי", ראה שו"ת מהר"ם מרוטנבורג סימן ה [על תשובה זו חתום רבינו גרשום מאור הגולה, ובס' 'אגודה' מובאים הדברים בשם "נאון" - 'המועדים בהלכה' עמ' קפו. וראה שחיטת-קודש תשכ"ב עמ' 189]. כל הקטע לוח מ'תורת מנחם - התוועדות' תשד"מ ח"ב עמ' 948.

22 אף שלשון המשנה בריש ר"ה הוא 'ראש-השנה לאילן'. וראה לקוטי לוי-יצחק א"ק עמ' תיג.

מתחיל עבודת עצמו בתפילה²³.

אכילת פירות:

בט"ו בשבט "נוהגים להרבות במיני פירות של אילנות"²⁴, ואף שאז רק זמן ההנטה, דהיינו התחלת הצמיחה, נוהגים לאכול פירות מוכנים ופירות הכי משובחים, ואכילה כשיעור ברכה אחרונה דווקא, כי גם הסיום והתכלית כלולים כבר ב'ראש', ורואים אותם כבר אז בגלוי²⁵. ובפרט מיני פירות שנשתבחה בהן ארץ-ישראל - "גפן ותאנה ורימון... זית שמן ודבש"²⁶ - "דבש תמרים"²⁷, ונוהגים לאכול גם חרובים, שיש להם שייכות מיוחדת לניסים, כסיפור הגמרא על רבי חנינא בן דוסא ש"די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת", ובהמשך לזה מסופר על כמה וכמה ניסים שאירעו לו, בהיותו 'מלומד בניסים'²⁸.

יש נוהגים לומר ליקוטים מתנ"ך וזוהר כו'²⁹ - ועל זה כתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "לא ראיתי במדינותינו נוהגים כן"³⁰.

23 ספר-השיחות תש"ג ח"א עמ' 283.

24 מג"א או"ח קלא ס"ק טו. השלמה לשו"ע אדמו"ר שם ס"ח. וראה שיחת ליל ט"ו בשבט תשל"ט ס"ח. ש"פ בשלח תש"מ ס"ו. בכלל אין הדגשה לקיים את המנהג דאכילת פירות דווקא ברבים. על-פי רוב (כשחל ט"ו בשבט בחול) אוכלים את הפירות כל אחד בפני עצמו, בבית, ביחד עם בני ביתו בתוך הסעודה וכיוצא-בזה (ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 209).

25 'התוועדות' תשד"מ ח"ב עמ' 914.

26 עקב ח.ח, ב'כפר חב"ד' גיליון 1031 עמ' 35 נדפסה הערה בגוף כת"ק של הרב, שבה נאמר "... ט"ו בשבט קשור באכילת פירות - פירות הנאכלים, ובפרט דאה"ק וכו'". והוכיחו מזה, שיש עדיפות לפירות הארץ, כמ"ש הב"ח (ס"ו ר) "קדושת הארץ, הנשפעת בה מקדושת הארץ העליונה, היא נשפעת גם בפירותיה... באכילת פירותיה אנו ניוונין מקדושת השכינה...". (ועד"ז בס' מור קוציעה שם, בס' בת עין פ' בהר, ובשו"ת תורה לשמה ס"ו תיח, וזה היה טעמם של חז"ל שנהגו כך, כמבואר בברכות מד,א - 'כפר חב"ד' גיליון 1079 עמ' 27).

27 רמב"ם הלכות ברכות פ"ח ה"ג [וראה אנציקלופדיה-תלמודית ערך 'דבש' בתחילתו, ח"ג].

28 תענית כד, טע"ב. ספר-השיחות תנש"א ח"א עמ' 300.
 29 נדפסו לראשונה בספר 'פרי עץ הדר', ויניציאה, תפ"ח. וכמה פעמים לאחר זה, ובמיוחד בדורנו.

30 לקוטי-שיחות כרך לא עמ' 235.

ה'להט' של הרבי היה הפצת היהדות, ולא נרתע מלמסור את נפשו

מנין לקח נחשון בן עמינדב היתר למסור את נפשו?! • נחשון ידע שישנה דרך אחת - ההליכה למתן תורה, גם אם לצורך זה יש לקפון לים! • כך היתה הנהגת הרבי, וזוהי גם עבודתנו: התעסקות בהפצת היהדות והמעיינות ללא חשבונות • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ידועה השיטה שקודם מתן-תורה היה לבני-ישראל דין של בני-נח⁵, ויש פלוגתא בראשונים ואחרונים⁶ אם בן-נח מחויב במסירת נפשו⁷. ואם נאמר שבני-נח אינם מחויבים במסירת נפשו, אסור להם למסור נפשם, כיוון שהם מצווים על שפיכות דמים אפילו של עצמו, כמו שכתוב⁸ "אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש". ועל-פי זה נמצא שהיה אסור לנחשון למסור נפשו. ואפילו לפי השיטות שסבירא-ליה שלפני מתן-תורה לא נהגו בני-ישראל כבני-נח - הרי זה דווקא לחומרא ולא לקולא⁹. ובמילא היה אסור למסור נפש.

אלא, נחשון ידע, שכאשר הקב"ה הוציא את בני-ישראל ממצרים, אמר: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה¹⁰, היינו, שממצרים צריכים לילך להר סיני לקבל את התורה. ובמילא לא נוגע לו מה נעשה באמצע הדרך. הוא יודע שצריכים

א. בפרשה¹ השייכת ל.. יום ההילולא [..] פרשת בשלח, מדובר אודות המעמד ומצב שהיה אצל בני-ישראל ברגעים שלפני קריעת ים סוף. קריעת ים סוף היתה אחד הנסים הגדולים, כלשון רז"ל² "קשה כקריעת ים סוף". קריעת ים סוף היתה הכנה למתן-תורה וגם לגאולה העתידה³. כיצד באו לקריעת ים סוף? - מסופר על כך בחלק הפרשה - שלישי [..]⁴:

היה יהודי, נחשון בן עמינדב, שמסר נפשו וקפץ לים, ועל-ידי זה פעל ההמשכה בכל בני-ישראל והמשיך את הנס של קריעת ים סוף בעולם למטה.

ב. קפיצת נחשון בן עמינדב לים, היתה באותו זמן ובאותו מצב, עניין שלא היה מחזור לגמרי ("ניט אינגאנצן אויסגעהאלטן"):

(1) שיחה זו הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר (באדיש), ונדפסה בלקו"ש ח"א ס"ע 134 ואילך במהדורה זו נתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה (ע"פ סרטי-הקלטת).
 (2) פסחים קיח, א. סוטה ב, א. וש"נ.
 (3) שהרי גם לעתיד לבוא יהי' ענין של בקיעת מים, אלא שיהי' זה ב'נהר' (ישעי' יא, טו), ע"ד שהי' אז ב"ים" (מהנחה בלתי מוגה).
 (4) ראה מכילתא עה"פ פרשתנו (בשלח) יד, כב. ועוד.

שמשה וכל בני-ישראל, אנשים ונשים, שרו את שירת 'אז ישיר', והילדים הקטנים קטפו פירות מעצי היס¹⁴ והאכילו את הציפורים ששרו ורקדו. המהר"ל היה מצווה לתת לילדים 'קאשע' (דייסה) שיתנוה לפני התרנגולים והציפורים¹⁵, לזכר פירות הים שבהם האכילו הילדים הקטנים את הציפורים. לאחר מכן היה המהר"ל מברך את כל הילדים ואת ההורים, שיזכו לחנך את הילדים ולגדלם לתורה, לחופה ולמעשים טובים¹⁶.

יום שני,
י"ד בשבט

במנחה אין אומרים תחנון¹⁶.

יום שלישי
ט"ו בשבט

חמישה-עשר בשבט:

אין אומרים תחנון¹⁷, ואין מתענין אפילו חתן ביום חופתו¹⁸.

(14) ראה שמות רבה כא, ג.
 (15) והעיר הרבי: "אלא שלא ראינו שכ"ק מו"ח אדמו"ר ינהוג כן. [ויש לומר מהטעמים לזה - מה שכתב אדמו"ר בשו"ע (או"ח סי' שד ס"ח) "יש נוהגים לתת חיטים לפני העופות בשבת שירה, ואינו נכון, שהרי אין מוונותיהם עליך" (דפסק כהמג"א שאוסר, ולא כמו שמסיק בס' תוספת שבת הובא באורחות-חיים שם, שכיוון שנהגו כן לשם מצווה אין להקפיד בכך), ובימינו אלו לא מצוי שיהיו תרנגולים וכיוצא בהם שמוונותיהם עליך (כפי שהיה רגיל בדרות שלפני זה בעירות הקטנות)].
 "בכל זאת, הרי זה רק בנוגע להאכלת העופות, אבל בוודאי שיש לספר לילדים את כל הנ"ל, ובמיוחד - לנטוע בהם מידה טובה של רחמנות על בעלי חיים (שמתבטאת גם בסיפור האהבת העופות), ורחמיו על כל מעשי" - ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 222.
 (16) לוח כולל חב"ד וספר המנהגים עמ' 16, מסיודר אדמו"ר¹⁰ לפני 'למנצח... יענד'. השלמה לשו"ע אדמו"ר (נדפסה בסוף ח"א עמ' 357) סי' קלא ס"ח.
 (17) ראה הערה קודמת.
 (18) לוח כולל חב"ד, ממגן אברהם סי' תקע"ג.

(שופטים פרק ה)⁷. המנהג לאכול בשבת שירה 'שווארצע קאשע'⁸ [דייסה ממין קטניות הנקרא כיום בארץ (בטעות) 'כוסמת'], ומקורו כדלהלן:
 בשבת שירה תש"ב סיפר כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע¹⁰:

"המהר"ל מפראג (שהיה מייסד, מבסס ומפיץ של מנהגי ישראל¹¹) קבע מנהג¹², אשר בשבוע של פרשת בשלח היה מורה לכל מלמדי התינוקות ולכל ההורים לילדים¹³ קטנים, לקבץ את הילדים בשבת שירה בחצר בית-הכנסת ולספר לילדים את סיפור קריעת ים-סוף, כיצד שרו הציפורים וצפצפו בשעה

(7) ספר המנהגים עמ' 32. לוח כולל חב"ד. ובשיחות קודש תשל"ו ח"א עמ' 459 איתא, שמנהג חב"ד כ"ק לקצר בהפטרות, להוציא פרשתנו [ההפטרה הארוכה ביותר!] כי בה גם המלחמה היא חלק מן השירה, עיי"ש. [הרה"ג ר' מאיר מאוזו שלט"א כתב לי בטעם הדבר שהספרדים בד"כ מקצרים בהפטרות, כיוון "שעל הרוב מקפידים האשכנזים שלא לפחות מכ"א פסוקים בהפטרה [שו"ע אדמו"ר הזקן ר"ס רפד], והספרדים סומכים דהיכא דסליק ענייני סגין, וזה מצאתי כבעשר הפטרות במשך השנה. רק בהפטרת פ' שקלים מיחלפא שיטייהו של האשכנזים והספרדים. ומנהגו בתנאים להתחיל גם עם 'בן שבע שנים' כמנהג אשכנזי - ומנהג חב"ד שם כהספרדים].
 (8) ספר המנהגים עמ' 72. לוח כולל חב"ד. המקור - היום יום, י"ז טבת. ובהערות וציונים שם ח"ב ציין שהמנהג נזכר כבר ב"ח סי' רח ד"ה והתוספות מסתפקים. וכנראה קשור לכל האמור בקטע הבא (כיוון שהמאכל חביב על העופות).
 (9) משנה ברורה סימן רח ס"ק ב. סידור 'מנחת ירושלים' (תשל"ב) עמ' 1057. וראה אנציקלופדיה תלמודית ערך 'דגן' ובציורים שם.
 (10) ספר השיחות תש"ב עמ' 73.

(11) 'התועודיות' תשמ"ז שבערה הבהא.
 (12) בשעתו העיר הרבי: "הולואי היו מחדשים עתה מנהג זה בכל קהילות ישראל", 'התועודיות' תשמ"ז ח"ב עמ' 448 (ועיי"ש בחריפות בעמ' 454 - בלתי מוגה). ובלקוטי שיחות ח"ב עמ' 522 מבאר ההוראה מסיפור זה, עיי"ש. אולם למעשה, כשהצינו לפרסם עדי", נענו בהוראה: "לא להתעיק כל זה עתה - כי כנראה שנתקע המנהג לגמרי, וכשם שמצווה כו' כך כו"ר (=כשם שמצווה לומר דבר הנשמע, כך מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע - היכל-מנחם ח"ב עמ' לו, מתאריך ו' שבת תשמ"ח, אבל בס' לקט הליכות ומנהגי ש"ק עמ' 75 תיקן שהמענה היה בשנת תש"ג, לאלה שרצו ללמד זאת לילדים ב'חדר'!). וראה להלן הערה 15.
 (13) והכוונה גם לילדות - כדמוכח מקריעת ים סוף (התועודיות תשמ"ז שם, הערה 115).

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת בשלח

י"ב בשבט, שבת שירה

שחרית. קריאת התורה¹: נוהגים לעמוד בעת קריאת השירה².

* בבית חיינו נהוג לנגן ב"והמים להם חומה) מימנים ומשמאלם" הראשון (יד, כב) כמו בסוף פסוק רגיל, ובשני (יד, כט) כמו לפני "חזק", וכן בתיבות "ובמשה עבדו" (יד, לא). בשירה עצמה

1) לכאורה, מי שלא הספיק עלות לתורה בשבת שעברה (כהוראת הרב), יוכל עלות כחשמה בשבת זאת, שהרי הרבי מסיים במכתבו שהובא בגיליון הקודם: "...ישיכו בכל הני"ל [אף שבפשוטו כוונתו שם להוסיף, ולא להשלים] בימים אשר אחרי היארצייט, ובפרט ביום הש"ק שלאחריו", מה גם שבכמה מאג"כ כ"ק אדמו"ר מהר"י"צ נ"ע בקשר לב' ניסן (ח"א עמ' שצ. תנ"ג) הורה לכתחילה עלות לתורה באחת משתי השבתות - שלפניו ושלאחריו (תודה להרב מנחם-מענדל שי' רייצט, קרית גת).

מאיך, בשיחת ש"פ בא תשמ"ח (מוגה, התועדויות ח"ב עמ' 268 הערה 2) כתב הרבי: "בנוגע לשאר המנהגים הקשורים עם הכנות ליאראצייט (כמו הוספה בלימוד התורה, בנתינת הצדקה וכו') אפשר להשלים, ופשיטא לקיימם, גם בימי השבוע שלאחר השבת, אבל העליה לתורה שייכת דווקא לשבת שלפני היארצייט (וי"ל - מפני שמנייה מתברך היארצייט), וצ"ע באם אפשר להשלים בקריאת שני וחמישי הבא, ובפרט שהוא בפרשה אחרת, בנדון דידן - פ' בשלח (ואף אסת"ימצי-לומר שהעליה בשבת יכולה להיות בקריאת התורה דתפילת מנחה (שהיא במרשת בשלח), מכלמקום הרי זה חלק משבת פרשת בא (בנדון דידן). "עכ"ל. וצ"ע."

2) ספר המנהגים עמ' 31. לוח כולל חב"ד. בדרך-כלל כשהרבי היה עומד בקרה"ת, הפנה פניו אל הש"ת מ"יושע" מתחילת או מאמצע הפסוק לערך (לא היתה קביעות בזה) ועד גמר שירת מרים; וכן עמד בין שני אלה החל משנת תשל"ח מאז שהחל לשבת בקרה"ת.

עצמו אז נשיאות להפיץ תורה ומצוות ופנימיות התורה - היה זה עניין הפכי מסדר המדינה, היפך הטבע, ובשביל זה היה צורך במסירת הנפש והגוף בפועל ממש. ומסירת נפש זו דרש גם מאלו שהלכו עמו והשתתפו בעבודתו.

הגם שבשלחן-ערוך לא מצינו דין שצריך לדרוש מהזולת מסירת נפש כזו; בנוגע לכל המצוות מצינו שצריכים לדרוש מהזולת, שזה נכלל במצוות "הוכח תוכיח את עמיתך"¹⁵, אבל בנוגע לחפש מסירת נפש, לא מצינו זאת¹⁶ - הנה במה דברים אמורים, כאשר לא מרגישים שישנה שליחות מלמעלה. מה שאין כן כאשר הדבר הוא על דרך "שכינה"¹⁷ מדברת מתוך גרונו¹⁸.

ה. הרבי מבאר במאמר¹⁹ החילוק שבין מסירות

15) קדושים יט, ז.

16) ואם רוצים לחפש בחפש מחופש ("גריבלען זיך") מתוך נטי' של הגוף ונפש הבהמית - יכולים למצוא שע"פ שר"ע אסור לעשות זאת (מהנחה בלתי מוגה).

17) נסמן בלקו"ש ח"ד ע' 1087.

18) וע"ד שמצינו בנביאים, ש"אם יאמר . . לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה . . לפי שעה . . מצוה לשמוע לו" (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ט ה"ב).

ובדרך זה וע"ד זה גם עתה - דאע"פ שמ"שחרב ביהמ"ק ניטלה נבואה כו" (כ"ב יב, א"ב), הרי, כל הענינים נתלכשו בתורה (כפי שמצינו אפילו בנוגע לאור שנברא ביום ראשון (נסמן בתורת מנחם - התועדויות ח"ב ע' 55)), אלא שצריכים לידע כיצד למצוא זאת.

ובזה יובן מה ששאלו אצל רבותינו נשיאנו גם בנוגע לענינים גשמיים -

לדכאורה, הרי רבינו הזקן שואל באגה"ק (סכ"ב) כיצד יתכן "לשאלו בעצה בשמית כדת מה לעשות כו", בה בשעה שענין זה שייך רק "לנביאים ממש אשר היו לפנים בישראל, כשמואל הוראה אשר הלך אליו שאל לדרוש את ה' ע"ד האתונות כו", ואילו מי שאינו "רואה" (נביא) יכולים לשאול ממנו עצה ותושי' רק בדברי תורה, ולא בעניני פרנסה ושאר ענינים גשמיים.

ואעפ"כ רואים ששאלו אצל רבותינו נשיאנו אודות ענינים גשמיים, ולא היתה אצלם הקושיא שענינים אלו שייכים רק ל"רואה" (ראה גם תורת מנחם - התועדויות ח"ב ס"ע 107. ח"ט ריש ע' 128. וש"נ) - כיוון שגם אצלם ה' ע"ד ענין זה, והיינו, שכאשר יש צורך ברב בשביל העבודה, אזי משתמשים גם בענין זה (מהנחה בלתי מוגה).

19) סה"מ הש"ת ע' 1. ע' טו. ע' 30. ועוד.

לילך להר סיני. ואם יש באמצע ים - אין זה שייך אליו, עליו לקפוץ לים ולהמשיך לילך עד שגיע למתן-תורה.

ג. מסופר במדרש¹¹ על פרשת היום, ששייך ליום ההילולא (י. א.), שבאותה שעה היו אצל בני-ישראל ד' כתות: כתה אחת אמרה "ניתנה ראש ונשובה מצרימה". כתה שנייה אמרה שצריכים להלחם עם המצריים. כתה שלישית טענה שצריכים לברוח למדבר. ורק כתה אחת היתה סבורה שמתור או שצריכים לילך לים.

ואם כן, באמת, מצד החשבון של "אחרי רבים להטות"¹², הרי אפילו על-פי שכל דקדושה היה נחשון יכול לפקפק האם מותר לילך לים.

אלא, נחשון לא רצה להיכנס לשקלא וטריא. הוא ידע שהקב"ה אמר שצריכים לילך להר סיני לקבל את התורה. ולכן טען, שכדי להשיג מטרה זו, הדרך אינה לחזור למצרים, וגם לא להלחם עם מצרים או לילך למדבר. בשביל מטרה זו יש רק דרך אחת, והיא - לילך לים. ובמילא צריכים לקפוץ לים, שעל-ידי זה מתקרבים בצעד נוסף ("מיט אַ טראַט ענעטער") להר סיני.

ד. המעמד ומצב של בני-ישראל בקריעת ים סוף מהוה הוראה לדרויות, וכן גם לעבודה של הרבי בעל ההילולא, שהוא בעצמו עבד בעבודת הקודש מתוך מסירת נפש, וגם הנחיל זאת לכל אלו שהולכים בדרכיו¹³.

מיד בתחילת נשיאותו¹⁴ התחיל עבודתו בקודש מתוך מסירת נפש. היה זה ברוסיה בזמנים שחברי ה"יעוועקעציע" סערו ("געבערשעוועט"). ולקבל על

11) פירקא דרבינו הקדוש - בבא דארבעה אות נא. וראה ירושלמי תענית פ"ב ה"ה. מכילהא (ותיב"ע) עה"פ פרשתנו (בשלח), יד, יג"ד. י"ל שם רמז רגל (בתחלתו). וראה גם תורת מנחם - הדרנים על הרמב"ם וש"ס ע' שגב ואילך. וש"נ.

12) משפטים כג, ב.

13) וגם אלו שיתחילו לעשות כן מכאן ולהבא (מהנחה בלתי מוגה).

14) שאז היתה נתינת מקום לכו"כ דרכים, טענות וביאורים, שעדיין אין שייכים לזה, ולא קיבל על עצמו וכו', ואעפ"כ כו' (מהנחה בלתי מוגה).

(פרק טו) מנגנים בכל מקום שבו מוזכר שם ה': פסוקים א"ג. ו. יא. טזי"ט. ובשירת מרים (טו, כא): "שירו לה'... בים" וכן ב"נהלת בעוזן אל נווה קדשך" (טו, יג)³.

* בשירה, בפסוק (טז) "מקדש ה' כוננו ידיך", יש לקרוא ברור את הזקף-גדול שבתיבת 'מקדש', ולהפסיק מעט אחריה, כדי שלא ישתמע שמדובר ב"מקדש ה'" אלא במקדש שאותו כוננו ידי ה'.

* קוראים⁴ בסוף הפרשה: "תמחה את זכר", ואחר-כך "זכר" עמלק", הן בשביעי והן במפסיד (בדבר שלילת "הכאת עמלק" כבר נתבאר ב'התקשרות' גיליון קט"ז).

הפטרה: "ודבורה אשה נביאה... ארבעים שנה"

3) כן הוא בהקלטת קרה"ת של הבעל-קורא, הרה"ח ר' מרדכי שוסטערמאן ע"ה.

אדמוה"ו היה קורא בתורה את שירת הים בנוסח-טעמים מיוחד, השונה מנוסח הקריאה דכל השנה וגם משאר השירות שבתורה, וכן נהגו גם כל בניו. הוא לימד זאת להרה"ק הרב"ש בן הצמח-צדק, שלימד זאת להרה"ק הרו"א אחי אדמו"ר מהורש"ב י"ע (לקוטי דיבורים ח"ב עמ' 460. וראה בסה"ש תש"ו ע' 38, ובלה"ק בס' תולדות אדמוה"ו ח"ד עמ' 1070).

4) שם, ובמנהגי פורים בעמ' 72. וראה שם הערת הרבי בארוכה.

5) כמובן, יש לדייק לקרוא את הטעם 'מונח' בשתי הפעמים. הקורא בתורה וטעה בתיבה אחת, רגילים בין אנ"ש לחזור רק על התיבה המוטעית, כמו כאן בניקוד תיבת "זכר" (ואין חוששים שישמע כאילו שתי המילים גם יחד כתובות בפסוק עצמו). וראה בשו"ע אדמוה"ו הל' קריאת-שמע סי' סד ס"ב, פרמ"ג שם, א"ר סי' קל"ד ובהתקשרות' גיליון שמ עמ' 19 וש"נ.

6) וכבר כתבו זאת פוסקים בדורות שעברו, כמובא ב"לקוט יוסף - מועדים" (ה) עמ' 259.

עד כאן הידוע. ובבקשה ממי שנכח אז או שיש תחת ידיו רשימות יומנים מאותו זמן, לדעת עוד פרטים בזה.

ואכן, מאז ואילך הונהג בכל בתי-כנסת חב"ד ששרים 'הוא אלוקינו' פעמיים (בפעם השנייה רק את המנגינה, בלי המילים), והש"ץ רק מסיים את המילים האחרונות. וזאת אף-על-פי ש'הוא אלקינו' שייך במקורו רק לש"ץ, ולמעשה מאז אין שומעים אותו כלל. ואולי הוא בהתאם לפסק אדמו"ר הזקן בשולחנו (סי' קכה סו"ס א), שאם כל הציבור אומרים דבר שבקדושה יחד עם הש"ץ, אף שאין אומרים זאת מילה במילה, רשאים לומר כן, עיין שם.

דיני מזוזה וברכות

א) שאלה: פתח כניסה לחדר החייב במזוזה שהפתח גבוה מאוד, כך שאם יקבעו את המזוזה בתחילת השליש העליון, המזוזה תהיה במקום גבוה מאוד. איפה לקבוע?

תשובה: לפי הנהגת אדמו"ר מהורש"ב בביתו ברוסטוב - יש לנהוג כהפוסקים לקבוע בשליש העליון, אף שהמיקום גבוה מאוד (ראה 'מזוזה בפתח גבוה', הרב רסקין מלונדון, ב'התקשרות' גיליון תמ עמ' 16, וש"נ).

ב) שאלה: האם מברכים על קביעת מזוזה בבית-כנסת?

תשובה: קובעים ללא ברכה. בבית-הכנסת נפסק בשולחן ערוך (יו"ד רפו, ג) שפטור, ובבית-המדרש (שם ס"ו) נפסק לקבוע מספק ללא ברכה.

* * *

ג) שאלה: אדם בירך 'המוציא', ובמהלך הסעודה נכנסה אשתו וס'לט חצילים' בידה. האם אפשר

ללפת בו את הפת בלא ברכה? ואם היא הביאה לחם? שתייה?

תשובה: לחם וכן מאכלים הבאים מחמת הסעודה, כגון סלטים ובשר ודגים, ואף שתייה קלה - אין צריך שתהיה דעתו עליהם מתחילה, אלא הם בטלים לסעודה וללחם שבה, ולכן אפשר לאוכלם גם אם לא היתה דעתו עליהם מתחילה (ראה סדר ברכת הנהנין פ"ד ה"א וה"ז).

ד) שאלות בעניין זיתים:

האם חייבים ליצוק שמן זית על זית? האם זית כתוש פטור (כי כבר הוציא שמנו)? האם זית מבושל פטור (כי כחש כוחו)? האם מקפידים שלא לאכול יותר משישה זיתים ביום?

תשובה: בגמרא (הוריות יג, ב) אמרו שהרגיל בזיתים משכח תלמודו, ובהמשך אמרו ששמן זית משיב את תלמודו. בזיתים מלוחים, כבושים ומבושלים נחלקו הדעות. גם באכילת זיתים עם שמן-זית נחלקו הדעות ('שמירת הגוף והנפש' סי' ח, וש"נ), וכנראה לכן בהצטרף שניהם נהוג להקל.

לא נזכרה קולא בזיתים כתושים.

לא ידוע לי על הקפדה שלא לאכול יותר משישה זיתים ביום.

ה) שאלה: האם מברכים ברכה אחרונה על שתיית תה? קפה? קולה קרה? וודקה? (כשלא שתו רביעית כבת אחת)

תשובה: מי ששתה רביעית חייב בברכה אחרונה. יש פוסקים שצריך לשתות רביעית ב"כדי שתיית רביעית" שהוא זמן קצר מאוד, ולשיטה זו כמובן אין מברכים על הנ"ל ברכה אחרונה (אלא אם-כן שותים עוד רביעית בזמן קצר או אוכלים עוד כזית ממזון מוצק כדי להתחייב), אבל אדמו"ר הזקן (סדר ברכת הנהנין פ"ח ה"ו, וראה בבבאור הרב גרין שם) פוסק שמספיק אם שתו זאת ב"כדי אכילת פרס", שהוא לדעה המקטינה שלוש דקות.

הנפש של רבי עקיבא למסירות הנפש של אברהם אבינו:

רבי עקיבא שאף וחיפש את העניין של מסירת נפש, כאומר²⁰ "מתי יבוא לידי ואקיימנה"²¹. מה שאין כן אצל אברהם אבינו לא היה עניין מסירות נפש עבודה בפני עצמה. ענינו היה - "ויקרא שם בשם הוי' א-ל עולם"²², "אל תקרי ויקרא אלא ויקריא"²³, היינו, שעשה שהוולת יכריו, שכולם יכריו - לא "א-

לא מצינו דין שצריך לדרוש מהזולת מסירת

נפש כזו. . . הנה במה דברים אמורים, כאשר לא

מרגישים שישנה שליחות מלמעלה

סיני. אלא מאי, יש באמצע ים - קופץ הוא לתוך הים. אלא מאי, מה יהיה לאחרי כן - הרי זה עסקו של הקב"ה, ואין זה נוגע אלינו²⁶; הוא צריך לעשות את שלו - לילך ולהתקרב להר סיני.

1. וזוהי ההוראה שבעל ההילולא מסר לנו, לכל אלו שצריכים להתכונן לגאולה העתידה²⁷:

(26) כלומר: לא כמו הרן, שהמתין עד שראה שהשליכו את אברהם לכבשן האש ולא נשרף, ואז הלך גם הוא בכחוחן שייעשה לו נס (פרש"י נח יא, כח) - שאז אין עושים לו נס (פרש"י אמור כב, לב), אלא כפי שהי' אצל נחשון, שקפץ לתוך הים מבלי לידע מה יהי' אח"כ, - שהרי כאשר עומדים בשיעור דיום זה, עדיין לא יודעים אם הים יקרע אם לאו (ענין זה יתברר רק בשיעור דמחר) - שכן, מה שהי' אח"כ אין זה הענין שלו, אלא הענין של הקב"ה, ובלשון חז"ל (ברכות יו"ד, סע"א): "כבשי דרחמנא" (מהנחה בלתי מוגה).

(27) ובהקדמה - שלעתיד לבוא תהי' בקיעת הנהר "לשבעה נחלים" (ישעי' יא, טו), היינו, לשבעה דרכים, שדרכם ילכו כל שבעת הנרות ד"מנורת זהב כולה", שהם כל בני-ישראל (ראה לעיל ס"א (בגוף השיחה)),

- וזהו החילוק שבין הגאולה העתידה להגאולות שלפנ"ו (לבר יצ"מ שקודם מתן תורה), שהגאולות שלפנ"ו היו לאחריהם גלות, ובמילא לא נגאלו כל בני-ישראל,

משא"כ הגאולה העתידה תהי' גאולה שלימה שאין אחרי' גלות (ראה מכילתא פרישתנו (בשלח) טו, א. ועוד), ובמילא יצאו מהגלות כל בני-ישראל (ראה לקו"ש ח"א

(20) ברכות סא, ב.

(21) ועד"ז מצינו במגיד מישרים (נסמן בלקו"ש הכ"א ע' 176) אודות הבית-יוסף, שכאשר הובטח לו שיזכה למסור נפשו, "לאתוקרא על קדושת שמי' רבא" - הי' שמה; וכאשר המגיד אמר לו שמצד איזה ענין שעשה שלא כרבעי נטלו ממנו זכות זו - הצטער ונפל ברוחו כו' (מהנחה בלתי מוגה).

(22) וירא כא, לג.

(23) סוטה יו"ד, סע"א ואילך.

(24) ראה תורת מנחם - התוועדיות ח"ב ע' 202. וש"נ.

(25) ואתחנן ד, לה.

כהן - ירוח"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם חנוך שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ד' פנ"א תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מה' אשר לעמיל שי' הכהן

שלום וברכה!

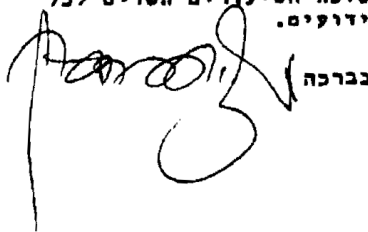
במהלך גידול קראחי שאלחו במכתבו מיום יז' תמוז
-יהפך לששון ולשמחה- בנוגע לשירה נשים-

שפס"ד ברוב לאיסור-בש"ם ופוסקים.

הפ"ג שבמכ" יקרא בעת רצון על ציון כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע.

בטח משתתף (וישתתף ביחר שאח) במבצע הפליין.
וה' יצליחם.

ובטח שומר הוא השלשה השיעורים השונים לכל
נפש בחומש תהלים וחגיגה הידועים.

בברכה

תשובת הרבי על שאלה אם לקיים אירוע שבו הקהל שר, כאשר באולם יושבות נשים וסביר להניח שגם הן ישירו

ישנם כאלה, שבשעה שיהודי ניגש להתפלל לפני התיבה - הנה לא זו בלבד שהם עצמם מתפללים בלחש דווקא, ועד שבקושי יכולים הם לשמוע את תפילת עצמם ("קוים וואס זיי אליין הערן וואס זיי זאגן"), אלא עוד זאת, שבאם ישנו יהודי מסוים הרוצה להתפלל בקול (באופן של "שירה") - הם מתחילים מיד 'לעשות' ש'א'... כדי להכריחו להתנהג גם-כן כמוהם!
ובכן, עליהם לדעת, שאפילו באם "מנהג" זה יש לו יסוד, אין זה ממנהגי חב"ד!...
וכפי שמצינו שאדמו"ר הזקן היה מתפלל דווקא בקול, ומתוך "שירה", ועד שאחד הניגונים הידועים לאדמו"ר הזקן הוא על-סמך שכך שמעו ממנו בשעת התפילה [ראה ספר הניגונים ח"א עמ' מה ואילך]. ועל-דרך זה ברבותינו נשיאנו שלאחריו, ממלאי מקומו.
ומזה יש ללמוד, כאמור, שהתפילה צריכה להיות דווקא מתוך שירה ושמחה, בקול רם."

ז. וכשם שמצינו גבי נחשון, שזכה להיות ראשון הנשיאים להקריב ולחנך את המשכן³³, להיות "ושכנתי בתוכם"³⁴ - כמו כן צריך כל יהודי להעמיד את עצמו בתור נחשון.

ואז יקרים מה שכתוב בתיקוני זהר³⁵ שכאשר ימצא יהודי אחד כדבעי (שם נאמר הלשון "צדיק", והרי "ועמך כולם צדיקים"³⁶), יביא הוא את משיח, ויקבל את פנימיות התורה שיגלה משיח. ועלידי זה נבוא ל"אז ישיר"³⁷, "מכאן רמו לתחיית המתים מן התורה"³⁸ - שיקיים העידו³⁹ "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, והרבי בעל ההילולא יוליכנו לקראת משיח בחסד וברחמים.

(מהתועודות י"ד שבת ה'תשט"ו.)

'תורת מנחם - התועודות' תשט"ו חלק ב (טז), ע' 45-50

בשלימות, בה בשעה שבלעו⁴⁰ "לא נשאר בהם עד אחד" (שם, כח).

ולא זו בלבד שנעשית בקיעת ים סוף שבו צריכים בני-ישראל לעבור עתה, אלא עוד זאת, שנבקעו כל המימות שבעולם (פרש"י שם, כג), שלכן אפילו "יושבי כנען" "תפול עליהם אימתה ופחד" (שם טו, טז), היינו, שאע"פ שארץ כנען היתה מדינה רחוקה מארץ מצרים, שביניהם הפסיק ה"מדבר הגדול והגורא נחש שרף ועקרב" (שרומזו על ג' קליפות הטמאות (ראה ל"ת וסה"ל להאריז"ל עה"פ עקב, ח, טו)), מ"מ, לא הפסיק הדבר על הפעולה דקריעת ים סוף, וגם יושבי כנען ראו שנבקעו כל המימות שבארץ כנען בגלל שנחשון בן עמינדב קפץ לים סוף מתוך מסירת נפש! (מהנחה בלתי מוגה).

(33) ראה במדבר פ"ג, ז.

(34) תרומה כה, ח.

(35) כ"ה במאמרי אדה"ז הקצרים ע' תג. וראה זהר חדש ס"פ

נח (כג, ד).

(36) ישעי' ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

(37) פרשתנו (בשלח) טו, א.

(38) מכילתא ופרש"י עה"פ. סנהדרין צא, ב.

(39) ישעי' כו, יט.

העבודה שלנו היא לקיים: "אני נבראתי לשמש את קוני"²⁸. העבודה שלנו היא - "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"²⁹.

זהו העניין שלנו, ומלבדו לא נוגע לנו שום דבר. וזה שישנם כתות שונות בעלי סברות שונות וגם משונות, זה צועק ניתנה ראש ונשובה מצרימה, זה צועק שצריך לערוך מלחמה, וזה צועק שצריכים לברוח למדבר - הרי כיוון שאין זו הדרך להתקרב לקבלת התורה, אין זה הדרך שלנו.

ענייננו הוא - לילך לקבלת התורה, שהרי הקב"ה הוא "נותן התורה", לשון הוה³⁰. וזאת עשה ללא חשבונות. אם יש באמצע ים - מהיכי יתני, נלך בים. אם יש באמצע הר - נבקע את ההר. הולכים אנו לקבלת התורה, להתאחד עם הקב"ה.

וכאשר הולכים לקבל את התורה ללא חשבונות - אזי "ה"י³¹ ילחם לכם ואתם תחרישון"³².

בתחלתו (וש"ג), כל שבעת הסוגים שבבני-ישראל, ולכן, יודע יהודי שעליו להדליק את נשמתו, ולהדליק את כל שבעת הנרות שכולם יתחילו להאיר - להתקרב להר סיני, ולקבל את "אנכי ה' אלקיך" באופן שיהי' נשמע מכל ד' רוחות (פרש"י יתרו כ, ב. שמו"ד פ"ה, ט. תניא פל"ו).

וכיוון שכן, אין אצלו נפק"מ כלל אם דעת הרוב היא כמותו, וכמה כתות בלעדו יש בין בני-ישראל; הוא צריך לעבוד את עבודתו (מהנחה בלתי מוגה).

(28) משנה וברייתא סוף קידושין - ע"פ גירסת הש"ס כת"י (אוסף כת"י של תלמוד הבבלי, ירושלים, תשל"ד). וכן הובא במלאכת שלמה במשנה שם.

(29) אבות פ"א מי"ב, ומפרשים שם.

(30) ראה של"ה כה, א. לקר"ת תוריע כג, א. ובכ"מ.

(31) פרשתנו (בשלח) יד, יד.

(32) והיינו, שכאשר ישנו יהודי שמכריז "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", וכדאיתא בזהר (ח"ב מז, ב) "לא תתעוררן מידו", כי אם להמשיך לילך בדרכו, מבלי הבט אם באמצע ישנו ים או נחשים ועקרבים וכיו"ב - הנה עי"ז נבקע הים, וכל בני-ישראל ניצולים ומקבלים את התורה

שירת נשים / תפילה בקול / דיני מזוזה וברכות

שירת נשים

כיוון שכיום נושא הצניעות לגווניו צריך חיזוק גדול, הננו לפרסם בזה מענה של הרבי במכתב מד' מנחם-אב תשל"ג.

ומעשה שהיה כך היה (מפי הנמען שי'):

בקיץ תשל"ג, בעקבות פעילות נמרצת להפצת היהדות בקמפוס בירושלים, על-ידי הרב יוסף שי' קרופניק, הוצע בתיאום עם הסוכנות היהודית, שכל הסטודנטים היהודים המבקרים בירושלים בקיץ (בחדושים יולי-אוגוסט), יזכו לביקור מודרך בעיר העתיקה, וחלק מרכזי בזה תהיה התוועדות שתיערך עבורם ב'בית חב'ד' שבבית-הכנסת ובית-המדרש 'צמח צדק', למשך כשעה-שעתיים.

התכנית היתה, שהצעירים והצעירות יישבו בטורים נפרדים, ללא מחיצה. בשירה היו אמורים להשתתף רק הצעירים, ואילו הצעירות יסתפקו במחיצת-כף. הסיכוי לקרבם ליהדות (כ-7,000 נפש) היה גדול, אך מאידך היה חשש שמא הצעירות לא יפעלו לפי התכנית, וגם הן ישירו.

הרב אשר-לעמיל שי' כהן נתבקש לשאול כיצד לנהוג, והוא פנה בשאלתו אל הגאון הרה"ח ר' שלמה יוסף זווין ע"ה. הרב זווין חכך בדעתו ולא הגיע לידי פסק, וביקש מהרב א"ל כהן לשאול מה דעת הרבי בנדון. הרב כהן אמר "מי אני שאשאל שאלה כזאת מהרבי?!", ואז הציע הרב זווין שהרב כהן יכתוב זאת לרבי בשמו.

בתשובה, הגיע המכתב המצורף-בזה (בעמוד הבא) - ומשמעותו היא, שהרבי לא סמך כלל על ההבטחה שהצעירות לא ישירו (מה שאין כן במקומות שהרבי הורה לילדים לשיר, כאשר באולם היה גם אזור של בנות, היה הדבר בנוכחות הרבי וכדומה, ולא היה החשש הזה), והעדיף לבטל לגמרי את כל העניין.

לא להשתיק!

שמעתי מאחד מאנ"ש, שהיה נוכח בתפילת הרבי כשעמד שליח-ציבור בשבת-קודש ו' תשרי ה'תשנ"ב, ואז (כתמיד) ניגן הקהל במוסף את 'הוא אלוקינו' בפעם הראשונה, ובפעם השנייה התחילו שוב לנגן, והשתיקו זאת, כי רצו לשמוע את הרבי (וכפי שהיה בכל השנים הקודמות, שהרבי ניגן לכבוד בפעם השנייה), אבל הרבי סימן בידו לקהל לחזור ולנגן.

וראה תגובת הרבי כנדפס ב'שיחות קודש - תשנ"ב/ בלה"ק, סוף עמוד 594 (משיחת ש"פ בשלח. כפי שמסר לי הרה"ח ר' מיכאל שי' זליגסון, היתה זו תגובה על מה שכיו"ד שבט שחל באותו שבוע השתיקו את הקהל כדי לשמוע את הרבי מתפלל):

"וכאן המקום לעורר אודות 'מנהג פרוע' (א' ווילדער מנהג), שלמרות היותו מנהג שהונהג כבר כהנהגה וסדר קבוע, הרי הוא פרוע:

זקוקים לתחיית המתים כפשוטה, על-ידי "משה" שבדורנו

גאולה ותחיית המתים ברוחניות אינה מספקת

התחלת השירה היא "אז ישיר משה ובני-ישראל", וסיומה "תביאמו ותטעמו וגו'", "ה' ימלוך לעולם ועד" (לעתיד לבוא שכל המלוכה שלו). והיינו, ששירה זו כוללת החל מהשירה הראשונה בקריעת ים סוף, ועד להשירה העשירית, "שירו לה' שיר חדש", בגאולה העתידה.

וכמוכן גם מדרשת חז"ל על הפסוק "אז ישיר משה גו'", "שר לא נאמר אלא ישיר (משמע לעתיד), מכאן לתחיית המתים מן התורה", היינו, שבשירת הים מרומזת השירה דלעתיד לבוא, לאחרי תחיית המתים. ומוכן, שלא מספיק עניין הגאולה ותחיית המתים ברוחניות, אלא צריך להיות גאולה ותחיית המתים כפשוטם, כמדובר לעיל שיש צורך בעניינים פרטיים כפי שבאים בעולם, ובאופן שהעולם נעשה דירה לו ית', ובמילא יש צורך בגאולה ותחיית המתים כפשוטם.

ישנו אמנם עניין הגאולה ברוחניות, על דרך הסיפור הידוע בנוגע להרפסת ה"ליקוטי תורה" (פרסום פנימיות התורה) בשייכות לעניין ה"קץ". אבל, למרות גורל העילוי שבהפצת המעיינות חוצה, הרי זה רק הכנה והקדמה וכלי, ואי אפשר להסתפק בכך, כיוון שעדיין חסר העניין העיקרי - גאולה כפשוטה מהגלות כפשוטו, שיהיה חירות אמיתית, לא רק "חירות מיצר הרע", אלא גם חירות משעבוד אומות העולם, שזהו חירות כפשוטו, גם עבור נפש הבהמית והגוף.

ועל דרך זה בנוגע לתחיית המתים:

עניין תחיית המתים ישנו גם ברוחניות - שזהו שאמרו רז"ל "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", ובפרט על-ידי לימוד תורתו, כמאמר רז"ל "אגורה באהלך עולמים... בשני עולמים... שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובכות כו".

ובכן: כל זה הוא אמנם טוב ("עס איז טאָקע אַלץ גוט"), וטוב על-פי תורה, ופסק-דין בתורה, אבל אף-על-פי-כן, כדי שיהיה העניין המקוה של "תחיית המתים מן התורה", שהוא אחד מיסודות האמונה - צריך להיות "אז ישיר משה", ישיר לשון עתיד, על-ידי משה שבדורנו, נשיא דורנו, כאשר יקיים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר", והוא בתוכם ובראשם, ויוליכנו קוממיות לארצנו, מתוך "שיר חדש על גאולתנו ועל פרות נפשנו", גאולה בגשם וגאולה ברוח, חירות מיצר-הרע וחירות משעבוד אומות העולם. וההכנות לזה - הפצת תורתו בפרט, והפצת המעיינות, ועד שיגיע גם ל"חוצה", היכן שנפגשים עם אומות העולם.

ועל-ידי זה פורצים את כל הגדרים ומדידות והגבלות, אשר, למרות מה שכתוב בזהר שצריך להיות משך זמן של ארבעים שנה בין עניין אחד למשנהו, הרי גם משך זמן של ארבעים שנה יכול להיות "כימים אחדים באהבתו אותה", "ברגע קטן", "בשעתא חדא וברגעא חדא", והוא יוליכנו קוממיות לארצנו, כפשוטו, למטה מעשרה טפחים, בגאולה האמיתית והשלימה.

(התוועדות יום ב' בשלח, יו"ד שבט ה'תש"כ. 'תורת מנחם - התוועדות' ה'תש"כ חלק א' (כו) עמ' 347-346)

מימינם ומשמאלם (יד, כב)

יש שני סוגי ניסיונות - ניסיון העושר וניסיון העוני. ניסיון העושר הוא, שלמרות עושרו של האדם לא יגבה לבו אלא יזכור תמיד שהכול בא לו מאת ה'. ניסיון העוני הוא, שחרף עוניו ודוחקו יישאר נאמן לה' ולתורתו.

זהו שרמזו הכתוב: "והמים להם חומה" - המים הגנו על ישראל, "מימינם" - גם מניסיון העשירות, וגם "משמאלם" - מניסיון העניות.

(ליקוטי שיחות כרך ב, עמ' 525)

* * *

"ימין" רומז לעבודה בקו החסד (נתינת צדקה, הכנסת אורחים וכו').
 "שמאל" רומז לעבודה בקו הגבורה (כפיית עצמו לדבר מצווה וכו').

על האדם לעבוד את ה' בשני הקווים כאחד: קו החסד וקו הגבורה. אין הוא יכול להסתפק בעבודה בקו אחד בלבד, כי ייתכן שעבודתו זו נובעת מחמת נטייתו הטבעית לצד זה או לצד הנגדי. אך כשעבודתו בשני הקווים יחדיו, מוכח שעבודתו היא מצד ציווי הבורא ולא מחמת טבעו.

(ליקוטי שיחות כרך ג, עמ' 969-970)

נורא תהילות עושה פלא (טו, יא)

משל למה הדבר דומה? למלך בשר ודם, גדול ונישא, שבנה הרבה מדינות גדולות ונצורות וכבש ארצות רבות; הייתכן לשבחו על שכבש עיירה קטנה?! והלאו שבח זה - ביזיון הוא למלך, והאדם המשבחו בכך מתחייב בראשו!

זהו שאמר הכתוב: "נורא תהילות" - הרי זה נורא מאוד להלל את ה'. אנו יראים להללו שגדולתו מתבטאת בכריאת העולמות, שהרי הוא "עושה פלא" - ה"פלא" הגדול - רק "נעשה" על-ידו.

"עושה פלא" - כי מה שנראה בעינינו כדבר פלא ומופלא ("פלא" רומז לבחינת החכמה המופלאה מגדר התלבושות בעולמות), הרי לגביו יתברך הוא רק בבחינת עשייה בלבד ("עשייה" - היא הדרגה הנחותה ביותר, המסמלת בין השאר את עולם העשייה הגשמי).

זאת ועוד:

גם השבח שכל העולמות אינם תופסים מקום כלל לגביו יתברך - גם הוא בבחינת "נורא תהילות". וכמשל האומר על אותו מלך אדיר וגדול שעיירה קטנה זו שכבש - בטלה אליו וסרה למשמעתו.

ומה שאנו בכל זאת מהללים ואומרים "קדוש וכו'" - הרי זה רק לגבינו, שהעולם נראה "יש" ומציאות ובעינינו זהו שבח גדול. אך, ה', לא לגבי הקב"ה.

(אור התורה שמות כרך ב עמ' תקנד)

צא הילחם בעמלק (יז, ט)

שתי מלחמות היו לבני ישראל בצאתם ממצרים בדרך לקבלת התורה: מלחמת פרעה (לפני קריעת ים סוף) ומלחמת עמלק. במלחמת פרעה נאמר (שמות יד): "ה' יילחם לכם" ואילו במלחמת עמלק נאמר: "וצא הילחם בעמלק".

מה הטעם לשינוי זה?

פרעה לא מנע את בני ישראל מללכת להר סיני (אלא הוא בא אחריהם) - על כן ה' הוא שנלחם בו. לעומת זאת, עמלק התייצב כנגד בני ישראל וביקש לעכב את הליכתם לקבלת התורה בהר סיני - לכן נצטוו ישראל להילחם בו. בשעה שיש מונע ומעכב לקבלת התורה, יש לצאת למלחמה כדי לבטל את המונע ומעכב מלקבל וללמוד תורה.

(ליקוטי שיחות כרך א עמ' 144-145)

כאשר ישא

האומן את היונק

מה ערכן של שמועות • שלילת בר-מצווה לפני גיל שלוש-עשרה
 ו'יחידות' באמצע שמחת בר-מצווה • סגולה לחתן כיצד להיות בעל-
 הבית • דאגה ממפגשים בין יהודים לערבים • לקט יחידויות מענות
 ועדויות, רובם בפרסום ראשון, בבואנו מיו"ד שבט, יום קבלת הנשיאות

לא פסיק פומיה..

כותב הרה"ת ר' ליפא שי' קורצוויל, מנהל סניף צאגו"ח בקריית-מלאכי:

שמעתי עדות מהמזכיר הרה"ח הרה"ת הרב י"ל שי' גרונו, שהרבי היה נוהג לחזור על הפסוק "פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון" כמה פעמים (לעיתים פעמיים ולעיתים שלוש ואפילו ארבע) כשהיה מתפלל בחדרו הקדוש.

וכמו-כן שמעתי מהרה"ח וכו' הרב ישראל צבי שי' גליצנשטיין, ששם ליבו לכך שבכל שבת, בשעה שהיו מוליכים את ספר התורה מהבימה לארון-הקודש, והרבי היה מסתובב לכיוון הקהל ומביט על הספר תורה, היה ניכר שחוזר על הפסוק הזה כמה פעמים.

כאשר יישא האומן את היונק

ביומנו האישי של המזכיר הרה"ח הרה"ת הרב

בשלהי חודש אלול תשכ"ה נאלץ תלמיד ישיבת חב"ד מארץ-הקודש להגיע לארצות-הברית, בשל סיבה אישית. הוא כתב לרבי על התלבטויותיו בקשר למקום הלימודים, והרבי השיבו:

כשיבואו לכאן הנהלות דתו[מכי] ת[מימים] דמוחן לעיר ידבר אתם על אודות הסדרים דשם ומקום שלבו חפץ יותר שם ילמוד.

דיאטה כיצד?

קטע מ"יחידות" של אחד מאנ"ש שי':
 שאלה: הרופא אמר ל... שעליו להוריד במשקל 5 ק"ג.

כ"ק ארמו"ר: ...עניין זה צריך להתבצע במתינות - א) לא בהתלהבות, ב) אלא קמעה קמעה.

אחרת ואם מורידים במשקל בבת-אחת זה עלול חסיושלום להזיק לעצבים.

פרשת בשלה

ובניישראל יוצאים ביד רמה (יד,ח)

ביד רמה - בריש גלי (אונקלוס)

מובא בספרים, שבמילה "בריש" רמוזים שמותייהם של רשב"י (רבי שמעון בר יוחאי), האריז"ל (רבי יצחק בן שלמה), והבעל-שם-טוב (רבי ישראל בעל שם).

וביאור הדבר: ידוע שהתגלות פנימיות התורה היא הכנה והקדמה לגאולה העתידה, וכמו שכתוב בווהר ("ג קבד) שעל-ידי ספר הזוהר יצאו בניישראל מהגלות ברחמים. לכן שלושת הצדיקים האלה, שכל אחד ואחד מהם פעל רבות להפצת פנימיות התורה בעולם - שמותייהם רמוזים במילת "בריש", המדברת על היציאה מהגלות, ביד רמה.

במילה זו רמוזים גם שמו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ (רבי יוסף יצחק בן שלום, או רבי יוסף יצחק בן שטערנע שרה), שכן הוא גילה והפיץ את תורת החסידות בכל העולם, בשפות שונות ובאופן המובן אפילו לאנשים פשוטים.

(ליקוטי שיחות כרך ג, עמ' 872)

והנה מצרים נוסע אחריהם (יד,י)

משל לאדם שהוא בעל ייסורים, וכדי להיפטר מייסוריו משנה את מקומו והולך למקום אחר, כלום על-ידי שינוי המקום ייפטר מהייסורים?! הלא ברור שלכל מקום שילך, הייסורים ילכו עמו! אלא העצה להיפטר מייסורים היא להתפלל לה' יתברך, שיסיר ממנו את הייסורים.

זהו שאמר הכתוב: "והנה מצרים נוסע אחריהם... ויצעקו בניישראל אל ה'" - כאשר בניישראל ראו את מצרים רודפים אחריהם ועדיין אינם נפטרים מהם, הבינו שלא היציאה ממצרים עצמה תצילם מיד פרעה ועמו, אלא התפילה לה' יתברך היא שתביא להם תשועה והצלה.

(כתר-שם-טוב עמ' 28)

מה תצעק אלי, דבר אל בניישראל וייסעו (יד,טו)

באותה שעה לא היו בניישראל ראויים לנס מצד הקב"ה, כי לא היו בידיהם שום זכויות. לכן התפללו שהקב"ה יעשה את הנס למענו יתברך - לפרסם ולהודיע את שמו בעולם.

על כך השיב להם הקב"ה: "מה תצעק אליי". כלומר, מדוע אתם מבקשים שאעשה את הנס למעני; אמנם אין לכם זכות מצד עצמכם, אך יש לכם זכות אברהם אביכם, וזכותו אני עושה לכם נס - "דבר אל בניישראל וייסעו"!

וכדאיאת במכילתא שקריעת ים-סוף היתה בזכות אברהם אבינו. באברהם אבינו נאמר (בראשית כב) "וישכם אברהם בבוקר" וכאן נאמר "לפנות בוקר".

(אורי-תורה)

במקום ה'חידות' - והרבי פתח ספר, כמדומה שהיתה זו גמרא או שולחן-ערוך, והחל ללמוד.

עמקות מבהילה ודיוק מפליא

כותב הגה"ח הרב יהודה-לייב שפירא שי', ראש הישיבה הגדולה במיאמי, במכתב הסכמה לחוברת ביאור על מנהגי הרבי בקריאת התורה:

"מה שיצא - לבאר גודל הדיוק בכתבי רבינו נשיאנו כ"ק אדמו"ר בעניין זה, ומראה איך שמעט הכמות, דבריו המועטים של הרבי, כוללים הרבה איכות והרבה עמקות - לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כולו יצא - היינו, שכן-הוא בנוגע לכל כתבי רבינו, שכשמעיינים בדבריו רואים עמקות מבהילה ודיוק מפליא.

"וכפי שאמר פעם גאון אחד, כשקיבל תשובה מהרבי על אחת מקושיותיו במסכת זבחים, והמענה כלל שורות ספורות בלבד שלצידם ציין כמה מראי מקומות. התבטא אותו גאון בזה הלשון: 'בשורות אלו האיר הרבי עיניי בכל סדר קרשים'".

כיצד יש ללמוד שיחות רבותיו

בהזמנות מסויימת (שבת קודש פרשת ויקרא, ט' אדר שני תשכ"ה) התבטא הרבי:

..בכלל חושבים ששיחה די בקריאתה; אין מה להתבונן ולדייק. לדאבון לב, אפילו במאמרים אין מדייקים די, ומכל-שכן בשיחה - מסתפקים בקריאה שטחית, וחסרה התבוננות עיונית בתוכן ובלשון. אולם לאמיתו של דבר גם את השיחות יש ללמוד - וללמוד בעיון רב; להעמיק בתוכן ולדייק בלשון. שכן אף בשיחות יש תילי-תילים של ענייני חסידות וגם עניינים הנוגעים לתחום הנגלה דתורה.

אין מקום לחגיגה עם היצירה

למה לא לערוך חגיגת בר-מצווה כמה ימים לפני מלאות שלושה-עשרה לחתן הבר-מצווה? - תשובה נפלאה לשאלה זו רשם הרבי כדלהלן:

ח"י שי' קרינסקי (קטעים ממנו התפרסמו לאחרונה בתשורה יום א' ב' מרחשוון ה'תשס"ח עמ' 25) אנו מוצאים על התעניינות הרבי בפרטי-פרטים בנעשה אצל בני משפחת המזכירים. הנה כמה דוגמאות:

יום ראשון כ"ה תשרי תשמ"ה

הודעתי ש... [=כלתי] תחי' נכנסה להבית-רפואה ללדת. ושאל באיזה בית-רפואה וכו' ובצאתו איחל שתלד בנקל ("זאָל זיין אויף אַ גרינגען אופן") ושיהיו בשורות טובות.

יום שני כ"ו תשרי תשמ"ה

הודעתי על-דבר לידת הנכד, שאל הזמן וכו', ושקיבל כבר הידיעה [=על-ידי הרבנית חיה מושקא ע"ה] שהיה הכול כשורה וכו'. ובירך אותי ואמר שאמסור בשורות-טובות תמיד כל הימים. שאל אם כבר ראינו את האם והתינוק וכו'.

יום שלישי כ"ז תשרי תשמ"ה

על הדרך סמוך לבית של כבוד-קדושתו התעניין בשלום כלתי, ועניתי. אמר בטח מורים לה [=הרופאים] לרדת וכו', ואמרתי בחיך... וחיך ואמר זאָל זיין צוגעזונט [=שיהיה לבריאות].

כשהטלית עדיין מונחת על כתפיו...

סח הרה"ת ר' יוסף-יצחק שי' גרונר, שליח הרבי בשרלוט קרוליינה, ארצות-הברית, בנו של המזכיר הרה"ח הרה"ת הרב יהודה-לייב גרונר שי':

ליחס מיוחד זכו ילדי חברי ה"מזכירות" של כ"ק אדמו"ר. היה זה למשל ב'תספורת' שהרבי השתתף בה. הרבי רצה שהדבר לא יהיה בפרסום, ולכן נהגנו בזה בחשא'.

אני ואחי התאום (הרה"ת ר' מנחם מענדל שי', מראשי ישיבת תורת בקריית גת) באנו לחדרו של הרבי, הרבי גזר קצת שערות, ולאחר מכן העניק לנו מטבע של דולר.

בתור ילדים נזדמן לנו לשחק במסדרון שליד חדרו של הרבי, ולא פעם הבחנתי בדברים מיוחדים. לדוגמה, זכיתי לראות את הרבי לומד בחדרו. זה היה בחול-המועד. הרבי שב מתפילת שחרית, נכנס לחדרו ומיד התיישב ללמוד כשהטלית עדיין מונחת על כתפיו. הכיסא היה מונח בצד - לא

חגיגת בר מצוה ענינה (וזהו גם ה"רמיזא באורייתא" שלה) שנגאל מיצר הרע (בראשית רבה פרשה נג, י"ד). וביתר ביאור בזהוה חדש בראשית (טו,ד): ביומא דכשון למעבד פיקודי אורייתא... מתליטר שנין ולעילא דההוא וימא חובתא... למעבד חדוותא דלבא כיומא דסליק לחופה - שעלי פ"יה פשוט שאין כל מקום לחגיגה ביחד עם היצר הרע קודם שנגאל. מה שאין כן מתליטר שנין ולעילא.

"יחידות" בעיצומה של סעודת בר מצוה

באחת השנים כתב הרבי במענה לשאלות אודות בר מצוה:

נהגו אנ"ש לאחרונה לחזור ד[יבור] ה[מתחיל] איתא במדרש תילים (נדפסה בהוספה בקונטרס "ב תמוז תש"ח. ועיי[ן] ש[ם] בהערה). מתי הונהג לראשונה כנחלת הכלל שחתן בר מצוה יחזור מאמר זה - קשה להשיב בדיוק. מענה חלקי יובא להלן.

במוצאי שבת הגדול תשי"ב התקיימה מסיבת בר מצוה בי"א (הקטן) של 770, לת' מרדכי קלמנטון. לקראת הבר מצוה נכנס הנער אם אביו ל"יחידות", האב שאל איזה מאמר כדאי שיחזור בנו בבר מצוה? הרבי השיב: "אינני מבין מדוע (הציבור) לא חוזרים על המאמר 'איתא במדרש תילים'. זהו מאמר שחונתי חזר עליו, והרבי רש"ב חזר עליו".

בעיצומה של השמחה - שהתקיימה כאמור ב- 770 - נקראו חתן הבר מצוה ואביו על ידי הרב חודקוב להיכנס ל"יחידות" אל הרבי. השעה היתה 23:30 הרבי ביקש מהחתן לחזור לפניו בעל פה על המאמר ('איתא במדרש תילים'), החתן עשה כן. כמה שורות לפני הסיום עצר אתו הרבי באומרו: די לעייף אותך ("גענוג צו מאטערען"). לפני כן ביקש אביו הנער מהרבי ליטול חלק בשמחה, אך הרבי ענה בחיוך קל - בניגון שהיה נשמע כהתנצלות: "עדיין לא הייתי בבית... עדיין לא עשיתי הברכה...".

תורה עם דרך ארץ

בי"ז תשרי תשל"ז כתב הרבי לאחד:

כמענתי מאז:

ע"פ [=על פי] גילו צריך להנשא

(ובמילא צ"ל [=צריך להיות] ענין דפרנסה) ולכן לחזור לארץ [=ישראל] ולפעול בכיוון הנ"ל וכעצת הוריו שי' אזכיר על [ל הצ"ן].

סגולה להיות מלך בביתו

כותב הרב יהודה משה קלאפמאן:

קודם חתונתי בחודש אדר שני תשל"ז זכינו אני וזוגתי תחי' להיכנס לרבי ל"יחידות". שאלתי מכ"ק אדמו"ר כמה שאלות ואחת מהן היתה האם נכון לקיים המנהג שראיתי בספרים שהחתן ידרוך על רגל הכלה בשעת החופה.

ענה לי כ"ק אדמו"ר: בשביל מה צריך בכלל סגולות?! (וכמדומני שעשה גם תנועה של תמיהה), והוסיף ואמר: אם אתה תהיה בעל הבית כמו שאתה צריך להיות - קרי: ההנהגה תהיה בהתאם לשולחן ערוך ודרישות תורת החסידות! אז ממילא [=באופן טבעי] אתה תהיה בעל הבית! [ועוד] שזהו - ההנהגה לדרוך כו' - ענין בלתי צנוע!!

כ"ק אדמו"ר המשיך ואמר: "אם בכל זאת אתה רוצה סגולה אני אתן לך סגולה" - והורה לי להיכנס ל"חדר ייחוד" ראשון, ובאם אשכח (להיכנס ראשון בחדר ייחוד) אזי כשנגיע לדירה שלנו - אחרי החתונה - שאכנס ראשון.

תרומה לריהוט

בית כנסת באשדוד

ב"ה, ראש חודש שבט, ה' תשל"ה

ברוקלין, נ.י.

לכבוד ועד עולי גרוזי[ה]

אשדוד

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת מכתבם מט"ו בטבת, בו כותבים שהולך ונשלם בנין בית הכנסת שלהם אבל

עוד נצרך ריהוט וכו'.

אף על פי שאין אצלי קופה לכיוצא בזה, כי זה שייך לאנ"ש הנמצאים על אתר ולכללות אחינו בני ישראל באה"ק ת"ו, אבל באופן יוצא מן הכלל ובהתחשב בגודל הענין וערכו, מצורף בזה השתתפותי באופן סמלי.

ויהי רצון שיהי[נה] בית הכנסת גם בית המדרש בית תפילה וגם בית לימוד תורתנו הק[דושה], תורת חיים, ושיהיה בשני הענינים באופן דהו[ל]ך וגדל, וכדרשת חכמינו ז"ל (מגילה כו,א) - בית גדול שמגדלין בו תורה ומגדלין בו תפילה גם יחד, וגם על ידי זה יחיו ויקרבו קיום העידן אשר עינינו תחזינה את בית ה' - זה בית המקדש, ואת בית המלך - אלו פלטרין של מלך (המשוח), ואת כל בתי ירושלים - כמשמען.

בכבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור.

מה הטריד את הרבי בפגישה עם ראש העיר?

סח הרה"ת ר' לייבל שילדקרויט מנהל מוסדות חב"ד שליח כ"ק אדמו"ר בחיפה:

בשנת תשמ"ג הגעתי לחצר הרבי לקראת י"ט כסלו, ונודע לי כי רב העיר, הרב אליהו שי' הכהן שאר-ישוב, וראש עיריית חיפה באותם ימים, מר אריה גוראל, שוהים בני ירוק. הרב שאר-ישוב ביקש להיכנס ל"יחידות", ובקשתי ממזכירו של הרבי לאפשר את קיומה של "יחידות". הוספתי, כי אני מביא עמי גם את ראש העיר, אף שהוא לא ביקש להיכנס ל"יחידות". הפתעתי היתה רבה כשהמזכיר הודיעני כי הן הרב והן ראש העיר יזכו ל"יחידות".

למחרת י"ט כסלו זכה מר גוראל להיכנס אל הרבי ל"יחידות". הוא שמח על הזכות שהוענקה לו. בסך-הכול היו לו שורשים עמוקים [ילדות בוורשה, ואחר-כך יצק מים על ידי האדמו"ר מפאסצנה, בעל חובת התלמידים הי"ד]. הוא שהה כשעתיים ב"יחידות" והרבי שוחח עמו בנושאים רבים. בדרך כלל מיעט לספר על מה ששמע, אך במשך השנים נפלטו מפיו שביבים אחדים.

בין השאר סיפר, כי הרבי דיבר עמו על אחד

הנושאים החשובים ביותר לעיר חיפה. בחיפה קיים 'בית הגפן'. במקום מתקיימים מפגשים בין יהודים וערבים, ופרנסי העיר התפארו תמיד על היות המקום דוגמה ל'דו-קיום' משותף רחמנא-ליצלן. הרבי היה מאוד מודאג מכך והתעניין אם כתוצאה ממפגשים כאלה צמחו 'נישואי תערוכת'. אריה גוראל ענה בשלילה. כמורכן ביקש ממנו הרבי לבצע שליחות מסוימת - סודית - בתוככי מפלגת העבודה.

לימים זכה לעוד שיחה ארוכה עם הרבי במהלך חלוקת השטרות לצדקה.

לקראת י"א ניסן תשמ"ג כתב גוראל לרבי:

"21 במאס 1983

כב' הרבי מלובוביץ שליט"א

עם הגיעך לגיל 81, קבל נא מלוא ברכותי לאריכות ימים ושנים טובות לנהל את דת ישראל עד ביאת גואל צדק".

כאן הוא מזכיר את פגישתו עם הרבי (באותה שנה) "מאז שובי ארצה מעלה אני תמיד את זכר פגישתנו והשיחה החמימה אשר נתנה לי הרבה דגעי מחשבה ורוממות רוח.

בברכה,

אריה גוראל

ראש העיר חיפה".

ועל השמועות

סח המזכיר הרה"ח הרה"ת הרב ירחמיאל בנימין הלוי שי' קליין:

ידועה דעתו של הרבי שאין לסמוך על שמועות שנאמרו בשמו. בענין זה ברצוני לספר עובדה הזכורה לי בבירור:

פעם אחת, כשהתקיימה 'יחידות', עבר הרב חודקוב במסדרון ושמע איש נכבד, ששעה קלה קודם לכן שהה ב'יחידות', יושב ומספר לבחורים על מה שוחח עמו הרבי ב'יחידות'.

אחד הבחורים נקרא לרב חודקוב והוא ביקשו להעלות על הכתב את כל אשר שמע מאותה אישיות. הבחור מילא את הבקשה.

הרשימה הוכנסה לרבי והרבי רשם על גבה: "להד"ם" [=לא היו דברים מעולם].